

Pædagogisk læreplan for Dagplejen Kolding

2020

Dagplejen Kolding

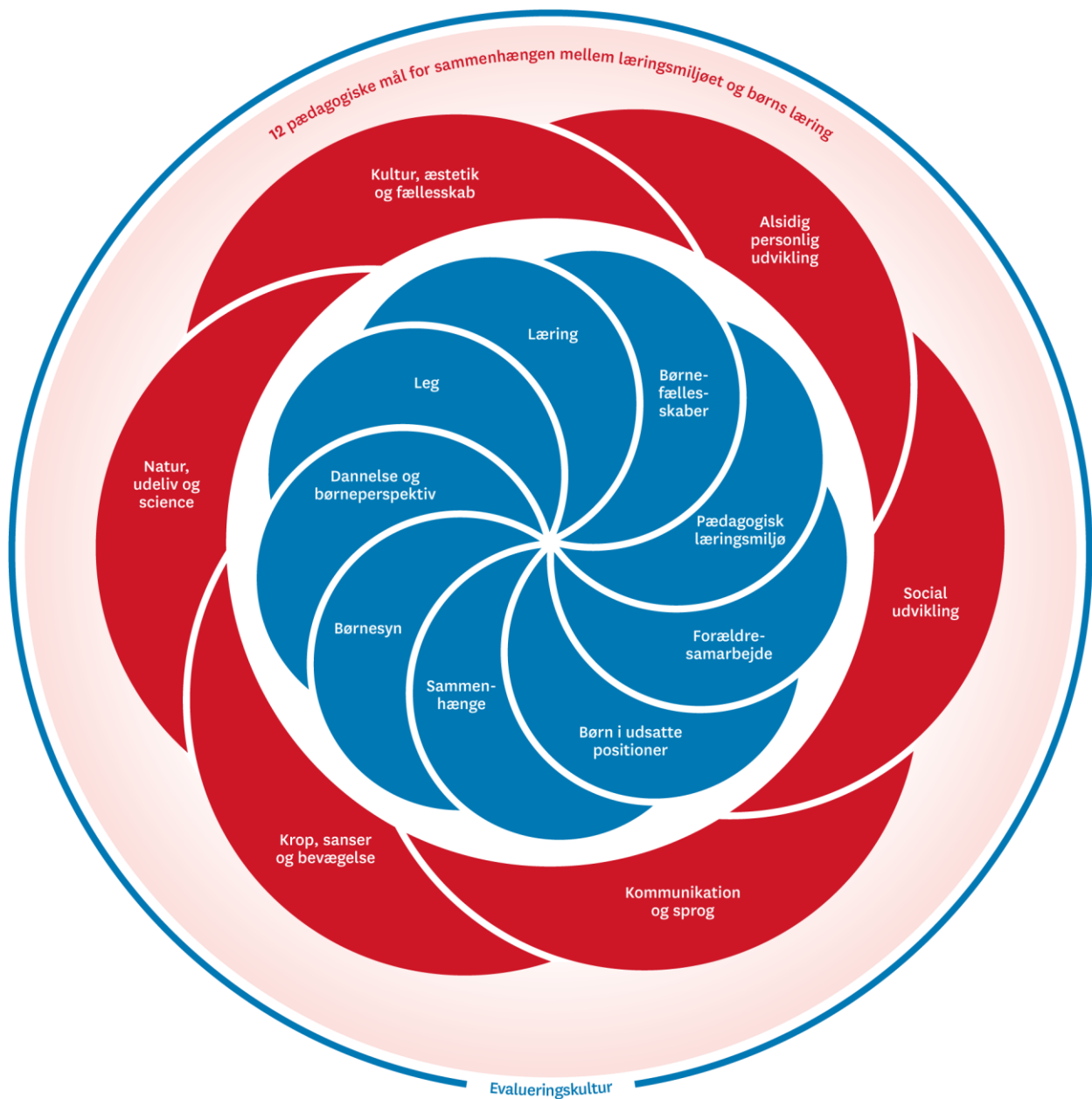

Den pædagogiske læreplan er et pædagogisk redskab, som skal understøtte det pædagogiske personale og ledelsens arbejde, med at skabe gode rammer for børnemiljøer, trivsel, læring og udvikling for de 0-3 årige børn i dagplejen.

Indhold

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	3
Hvem er vi?	4
Pædagogisk grundlag	5
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	6
Pædagogisk læringsmiljø	11
Samarbejde med forældre om børns læring	13
Børn i udsatte positioner	14
Sammenhæng fra hjemmet til dagpleje og fra dagpleje til børnehave	16
Inddragelse af lokalsamfundet	19
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	20
De seks læreplanstemaer	22
Alsidig personlig udvikling	22
Social udvikling	24
Kommunikation og sprog	25
Krop, sanser og bevægelse	28
Natur, udeliv og science	30
Kultur, æstetik og fællesskab	31
Evalueringskultur	33

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Hvem er vi?

Den kommunale Dagpleje i Kolding Kommune er et stærkt samlet dagtilbud, bestående af 250 kommunale dagplejere, 7 mini dagplejere (dagpleje for børn, som kræver en ekstra indsats), 16 dagplejekonsulenter, 2 administrative medarbejdere, 1 pladsanviser, 2 frikøbte TR/ AMR, 1 sous-chef samt 1 leder. Dagplejen har pt. ca. 840 børn indmeldt, som er fordelt på 22 geografiske områder og et antal legestuegrupper.

Dagplejen råder ligeså over 2 gæstehuse og 5 gæstefunktioner til de kommunale dagplejere.

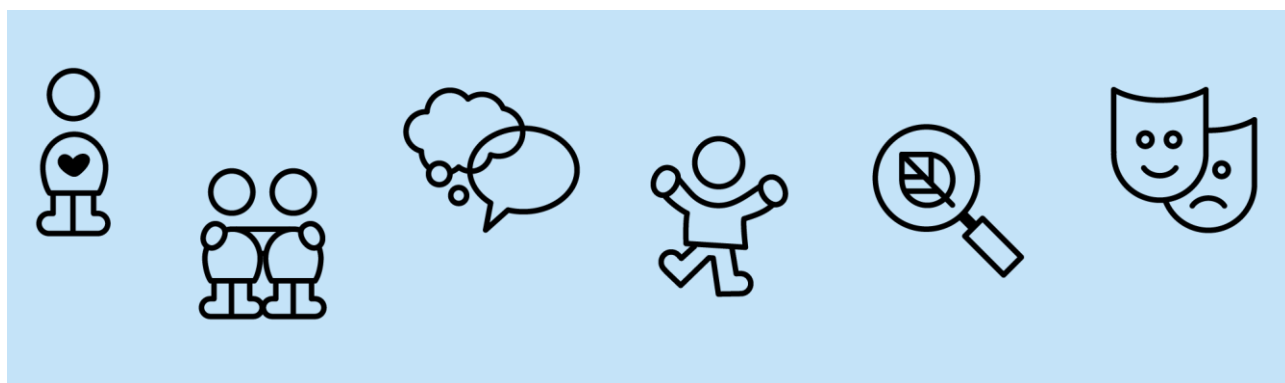
Derudover godkender vi private pasningsordninger og fører p.t. tilsyn med 73 private pasningsordninger.

Samskabende, anderkende og innovativ er de centrale værdier i Dagplejen.

Dagplejens kerneopgave er at skabe omsorg, trivsel og udvikling for det enkelte barn og dens familie. Sikre det enkelte barns følelsesmæssige og sociale udvikling, så det enkelte barn får en sikker fornemmelse af sig selv.

Vi vægter et tæt og tillidsfuldt forældresamarbejde, hvor der er en gensidig forpligtigelse til løbende at informere hinanden om forhold, der har betydning for barnets trivsel og udvikling.

Sammen skal vi skabe de bedste betingelser for "Det gode børneliv", så de små børns læring, dannelse, trivsel og udvikling er i fokus.

Pædagogisk grundlag

De centrale elementer er:

- **Børnesyn** - Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv** - Alle børn skal høres og tages alvorligt som et led i starten af en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg** - Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring** - Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber** - Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø** - Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde** - Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner** – Understøtte at alle børn, uanset forudsætninger og baggrund oplever, at være en del af børnefællesskabet.
- **Sammenhæng til børnehaven** - Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

De fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

Børnesyn:

I dagplejen Kolding anskuer vi børns udvikling, læring og dannelse som både biologisk, socialt og kulturelt betinget. Vi vægter, at der er tid, plads og ro til at være barn, hvor nære og tillidsskabende voksne giver barnet nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære og udvikle sig.

I dagplejen bliver barnet set og respekteret, som den det er og bliver mødt af nærværende og anerkendende voksne. Barnets ressourcer det bedste afsæt for læring og udvikling, hvor barnet har en aktiv rolle.

Barnet opleves grundlæggende som et kompetent og selvstændigt individ. Barnet bliver igennem dagen inddraget i demokratiske processer, så det får en forståelse for et fælleskab ud fra egne forudsætninger.

Praksis eksempel:

Dette opleves, når dagplejeren tilrettelægger sit pædagogiske arbejde og læringsmiljø ud fra det enkelte barns behov for tryghed, nærhed og en genkendelig hverdag. Dette kan være at han/hun har planlagt, at skulle i legestue med sine kolleger, men da børnene møder ind, er der et barn som er ked af det pågældende dag. Her vælger dagplejer at blive hjemme i det lille trygge miljø, for at imødekomme barnets følelsesmæssige udvikling.

Dannelse og børneperspektiv:

Børns bidrag er væsentlige og vigtige elementer i det pædagogiske arbejde i dagplejen – både når der er tale om planlagte aktiviteter, spontant opståede situationer, leg eller rutinesituationer. I dagplejen er det derfor vigtigt, at det enkelte barn føler sig set og forstået, og det oplever, at det har en demokratisk stemme.

Dannelse er en erfarings- og læreproces, der ikke er bundet op på at skulle lære noget bestemt. Dannelse handler om, at værdier og viden forankres i barnets personlighed. Viden og værdier som barnet automatisk bruger, når det skal begå sig i verden. I dagplejen støttes barnets dannelse, ved at dagplejeren støtter børnene i at forholde sig prøvende og nysgerrigt til verden omkring sig, og ved at give børnene erfaringer med at være en del af et velfungerende og mangfoldigt fællesskab. Dannelsesbegrebet sætter fokus på demokrati og demokratisk indflydelse, hvor børnene oplever at medvirke i og have indflydelse på udformning af hverdagen og aktiviteterne i dagplejen.

At anlægge et børneperspektiv betyder for os i dagplejen, at børnenes oplevelser, forståelser og erfaringer har værdi. Børnene inddrages som aktive deltagere og har mulighed for, at være medskabere, af hverdagens indhold og organisering i dagplejen.

I dagplejen kommer dannelse og børneperspektiv til udtryk i hverdagen sammen med børnene ved at dagplejeren:

- Inviterer barnet til at være aktivt deltagende i dagplejens fællesskab
- Synliggør og bekræfter forskellige perspektiver og behov i fællesskabet
- Viser børnene, at mangfoldighed er en styrke
- Anerkender og følger op på børnenes perspektiver og handlinger
- Giver børnene erfaringer med, at de er værdifulde i fællesskabet, og de har krav på at blive hørt og respekteret

Ligeledes skal børnene opleve og gøre sig erfaringer med, at det har en demokratisk stemme, fx ved at dagplejeren:

- Iagttager det barnet gør, så hun/han bliver opmærksom på, hvad der optager barnet
- Følger op på det, der optager barnet i sin tilrettelæggelse af hverdagen
- Har en forventning om, at det barnet gør eller kommunikerer, har en mening
- Ser og oplever barnets omgivelser med barnets øjne og krop
- Sætter sig ind i barnets følelser og mærker barnets verden

Leg:

Børns leg har fået en central plads i den nye styrkede læreplan. Børnenes sociale og sproglige udvikling sker i legen, man kan sige, at legen bliver "kørekort" for læring.

Når man ser på legen, indeholder den mange funktioner. Børn tager selv initiativ til at lege (den er frivillig og præget af selvbestemmelse). Børn leger for at lege (den er indre motiveret) og den er inspireret af deres omgivelser (den gengiver virkeligheden). Legen giver børnene mulighed for at være eksperimenterende (den udvikler kreativitet og fantasi), den giver mulighed for at udvikle barnet socialt og sprogligt (den udvikler barnets evne for samspil og kommunikation).

- Ved drøftelse af leg skelnes der mellem "den frie leg" og "den voksenstøttende leg"
- Ved den frie leg, udfoldes denne på børnenes egne præmisser med mindst mulig afbrydelser og forstyrrelser. Den frie leg kan være genstandsrettede lege, konstruktionslege og forskellige former for rolle- og regel lege.

Praksiseksempel:

Dette kan være en glædeskoncert ved måltidet, hvor vi voksne har forskellige normer for hvad der er "passende".

Her skal der reflekteres over hvilke muligheder, begrænsninger og normer der er omkring børnenes leg. Man bruger børneperspektivet og får øje på, at det vi som voksne kan opfatte som 'upassende', er legelyst hos barnet.

Ved den voksenstøttede leg, er den voksnes opgave mangeartet, eks. et opmuntrende blik, facilitering ved at tilbyde materialer og hjælp, samt muligheden for at indgå direkte i børnenes leg.

Praksiseksempel:

Når der leges køkkenleg og den voksne siger følgende til et barn: "Vil du hjælpe mig med at røre rundt i gryden?", eller når de sidder ved eftermiddagsmåltidet og den voksne siger: "Vil du give mig den orange appelsin?"

Ofte vil den frie leg og den voksenstøttede leg "flyde sammen" på en naturlig måde i den daglige praksis.

Læring:

I dagplejen har vi en bred læringsforståelse. Det betyder, at barnet både skal opleve kropslig, motorisk, social, følelsesmæssig og kognitiv læring og dannelse. Læring sker gennem børnenes krop og sanser. Ved at sanse omverden, udvikler det enkelte barn dets forståelse af verden, og hvordan den hænger sammen. Inden for barns første 3 leveår er det vigtigt, at barnet får en god erfaring med, at verden er et trygt og omsorgsfuldt sted, at indgå i forskellige lærings situationer. Det enkelte barn lærer gennem kommunikation og sociale interaktioner, hvor barnet anvender hele kroppen og sine sanser i læringsprocessen.

I dagplejen tager dagplejeren udgangspunkt i barnets engagement og interesser, så læreprocessen opleves som meningsfuld og sjov.

Dagplejeren støtter barnets nysgerrighed og tiltro til egne evner, og sørger for at få skabt muligheder for, at barnet får oplevelsen af succes og derved får opbygget dets selvværd. Derudover sørger dagplejeren for, at det enkelte barn får rige og mangfoldige erfarings- og mestringsoplevelser.

Praksiseksempel:

Dagplejeren er afventende på, at barnet tager et initiativ. Barnet bliver optaget af en snegl, her understøtter dagplejer barnets initiativ. Det betyder, at en gåtur bliver afbrudt og der i stedet bliver kigget på og snakket om snegle, hvilket kan gå igen i tiden derefter, fx ved at kigge i bøger, synge om Søren Snegl osv.

Børnefællesskaber:

Sociale færdigheder er en forudsætning for, at kunne trives i relationer med andre.

Sociale færdigheder er ikke medfødt, det skal læres og øves i børnefællesskaber.

I dagplejen er der mulighed for, at de 0-2 årige kan gøre sig sociale erfaringer, først er barnet den lille som får hjælp af de store børn, og derefter er den store, som de små børn kan spejle sig i.

Dagplejen tilbyder en overskuelig børnegruppe, hvor der er mulighed for at børnene kan udvikle tætte relationer med andre børn.

I legestuen møder børnene en større børnegruppe og har blandt andet mulighed for at lege med flere jævnaldrende børn.

Dagplejer støtter barnets fællesskab med de andre børn. Det gør dagplejer ved at gribe en spontan mulighed ved at tage initiativ til at invitere barnet med i en leg, som dagplejer er fører på. Dagplejer styrer samspelet ved, at være deltagende i legen ved at "gå foran, ved siden af og bagved".

Praksiseksempel:

To dagplejere har begge børn, som har svært ved at dele legetøjet. Dette har inspireret dagplejerne til, at have et særligt fokus på det at dele, når de er i legestue. Dette gør, at de laver aktiviteter, hvor børnene øver tur-tagning og de voksne sætter ord på børnene, eksempelvis ved at sige "det er svært at vente, men jeg kan se, at du er god til at holde din krop i ro, imens du står i kø".

Dagplejen skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende og der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

Den styrkede pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag, seks læreplanstemaer og indeholder et mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring. Det fælles pædagogiske grundlag bygger på fælles centrale elementer:

- **Børnesyn** - Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv** - Alle børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg** - Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring** - Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber** - Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø** - Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde** - Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner** – Understøtte at alle børn, uanset forudsætninger og baggrund oplever, at være en del af børnefællesskabet.
- **Sammenhæng** - En god overgang til børnehaven

De seks læreplanstemaer:

De seks læreplanstemaer skal ses i sammenhæng og samspil med hinanden for at sikre at den pædagogiske praksis, set ud fra et børneperspektiv, ikke forekommer opsplittet i seks adskilte temaer. Læreplanstemaerne har til hensigt at sikre en bred læringsforståelse og fokus på centrale elementer i børns udvikling og læring.

Dagplejeren:

Dagplejeren bruger det pædagogiske grundlag og læreplanstemaerne i alt, hvad hun gør og i sit samarbejde med dagplejekonsulenten. Dette medvirker til, at børnene oplever en hverdag, der er sjov, sammenhængende og genkendelig. En hverdag som er bygget op omkring oplevelser, hvor børnene deler glæde og interesser med en nærværende og støttende dagplejer. Dagplejeren anvender det pædagogiske grundlag i både planlagte og spontane aktiviteter, rutiner og lege, som både kan være på initiativ af børnene eller dagplejeren.

Samarbejde med forældre om børns læring

Der arbejdes kontinuerligt på et tillidsfuldt samarbejde omkring barnet, hvor der er en åben og respektfuld kommunikation. Forældre bliver mødt af nærværende, omsorgsfulde og begejstrede dagplejere og dagplejekonsulenter. Det vil sige, at det pædagogiske personale er engagerede og fagligt kompetente, samt at forældrene vil føle sig mødt i mødet med personalet i dagplejen.

Dagplejer informerer løbende forældre om barnets trivsel og udvikling i hverdagen. Dagplejer og dagplejekonsulent motiverer, inspirerer og vejleder barnets forældre til, hvordan de i det daglige kan være med til at understøtte barnets udvikling.

I samarbejdet omkring barnets læring, udvikling og trivsel anvendes Kompetencehjulet som pædagogisk redskab. Der afholdes forældresamtaler, der bygger på tillidsfuldt samarbejde. Alle forældre inddrages, når der er forhold i barnets udvikling/ trivsel, som kræver anden pædagogisk indsats. I forbindelse med udarbejdelse af sprogvurdering/kompetencehjul eller andet på et barn, involveres barnets forældre og orienteres om handleplanens indhold og anbefalinger.

Forældrene har også et ansvar for at samarbejde med det pædagogiske personale og i øvrigt holde sig orienteret og bakke op omkring det arbejde, der foregår i dagplejen i forhold til barnets trivsel og læring.

Børn i udsatte positioner

Med udgangspunkt i barnets udfordringer, rettes det pædagogiske fokus på at give det mestringsoplevelser i lege eller aktiviteter, hvor dagplejeren har positive forventninger til barnet.

Dagplejer er opmærksom på, hvis der er tegn på mulig udsathed hos et barn – har barnet ændret adfærd, udviklingsmønstre eller viser tegn på mistroivsel. Enhver bekymring skal dagplejer vende med sin dagplejekonsulent og forældrene.

Dagplejer skal altid understøtte alle børn, uanset forudsætninger og baggrund. Alle børn skal opleve, de er en del af børnefælleskabet.

Målrettet pædagogiske aktiviteter for det enkelte barn, foregår så vidt det er muligt ved, at andre børn også deltager i aktiviteten, så der bliver skabt inkluderende børnemiljøer.

I dagplejen støttes alle børn uanset individuelle forudsætninger i positive mestringsoplevelser.

Praksiseksempel:

En lille pige, hvor forældrene er to sprogede, udvikler sig ikke alderssvarende sprogligt. Dette drøfter dagplejer med dagplejekonsulent. Sprogtjekket viser det at der skal laves en særlig fokuserede indsats. Dagplejekonsulent tager kontakt til familien og oplyser om den særlige fokuserede indsats.

Vi har i dagplejen et tilbud til børn født med diagnoser eller andre særlige udfordringer. Minidagplejen er et tilbud, hvor vi har 7 dagplejere ansat. De har hver i sær mellem 1-3 børn alt efter, hvilke udfordringer børnene har.

Jobbet som minidagplejer kræver en særlig faglig og personlig indsigt eller erfaring i, at arbejde med børn med særlige behov. Der stilles ikke krav om specifik uddannelse, men at den enkelte mini-dagplejer er parat til omstruktureringer af personlige og familiemæssige forhold. Dette kan eksempelvis være i forhold til egne børn, som kommer i huset – det er ikke altid at minidagpleje børnene kan rumme dette – eller mødet med ”fremmede” både i og uden for huset.

Mini-dagplejeren er indstillet på, at der kan være lange perioder, hvor det ikke er muligt at forlade huset, hvis der indskrives børn, som ikke tåler dette. I mini-dagplejen er der ansat to mini-dagplejekonsulenter, som fører tilsyn ved efter behov. Samarbejdet mellem minidagplejekonsulenterne og forældre er tættere end i en almindelig dagpleje, da der ofte er faglige udtalelser og observationer i forhold til barnets særlige pædagogiske behov, som andre samarbejdsparter skal orienteres om.

Målgruppen er børn med særlige behov, som har brug for tæt kontakt til én primær person.

Sammenhæng fra hjemmet til dagpleje og fra dagpleje til børnehave

Overgange fra hjemmet til dagpleje:

Der arbejdes tæt sammen med sundhedsplejen i forhold til familier, hvor børnene har særlig behov eller hvor familien er i en sårbar/udsat position. Her kontakter Sundhedsplejen Dagplejen og der sikres, den bedst mulige start for familie og barn.

Overgang fra dagpleje til børnehave:

I dagplejen har vi to områder i Kolding Kommune, hvor vi har et større fokus på overgang fra dagpleje til børnehave. Det er i Vonsild og Vamdrup. Vores mål er, at vi Dagplejen får skabt en ensartet model for overgang i alle områder.

Det lovmæssige fundament er ifølge dagtilbudsloven stk. 5:

"Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud skal endvidere i samarbejde med forældre og skole sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære."

Overgange fra dagpleje til børnehave er en stor forandring i både børnenes og forældrenes liv. Derfor er det betydningsfuldt for barnet, at denne nye periode, får en god begyndelse.

Det er vigtigt, at skabe de bedst mulige betingelser for børnenes overgange fra dagpleje til børnehave, hvilket kan ske ved, at der etableres et tæt samarbejde mellem dagpleje og den modtagende institution.

Det handler om, at gøre barnet og dets forældre trygge og bygge videre på de kompetencer, barnet har erhvervet sig i dagplejen samt at lave en god vidensdeling ift. de børn som har udfordringer på såvel adfærd, sprog og motorik.

Samarbejde om overgang fra dagpleje til børnehave:

Formålet med den gode overgang er, at der opbygges et godt og trygt miljø for barnet og forældrene, så de oplever, at de bliver inddraget og godt overleveret til det nye tilbud.

Det er vigtigt, at forældrene oplever sig som medspillere i deres barns trivsel og udvikling, da det er nogle af de byggesten, der arbejdes videre med både i institution og skole.

Dagtilbud skal i - samarbejde med forældrene - give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse og derved bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.

Daglejere og dagplejebørnene besøger børnehaven x antal gange inden børnehavestart. Disse besøg foregår ofte på legepladsen, hvor det både er muligt at blive tæt sammen med sin dagplejer, men også muligt at gå lidt mere på opdagelse på børnehavens legeplads, hvor der er mange udfoldelsesmuligheder.

Formålet med den gode overgang er:

- At give børnene den bedst mulige start ved overgangen fra dagpleje til børnehave.
- At give barnet kendskab til de nye rammer og voksne gennem relations-kompetente og engagerede voksne
- At barnet får en oplevelse af tryghed, tillid og nærvær i overgangen fra dagplejen til børnehaven.
- At barnet hjælpes til at forstå børnehavekulturen i et passende tempo.
- At skabe tryghed for barnet og forældrene.
- At dagplejens arbejde med barnets udvikling og trivsel videregives til børnehaven, så barnets lærings- og udviklingsproces forsætter.
- At forældrene opnår kendskab til overgangen, hvad vil det betyde, at deres barn skal starte i børnehave.

Ramme for overlevering:

- Dagplejer går på besøg i børnehaven frem mod børnehavestart, hvis det er muligt.
- Det pædagogiske personale i børnehaven er velforberejdet ved besøgene dvs., at den primærpædagog, som skal have barnet, tager imod og byder velkommen.

- Der udarbejdes et overleveringsskema i dagplejen på barnet, som videregives til børnehaven.
- Omkring børn med særlige behov vil overlevering fra dagpleje til børnehaven ske i samarbejde mellem forældre, dagplejer og dagplejekonsulent.

Værdier for samarbejdet mellem dagplejen og børnehaverne:

- Værdiskabende besøg
- Skabe tryghed
- Rummelighed/plads til at komme på besøg
- Dialog
- Gensidig anerkendelse
- Forpligtende samarbejde

Generelle forventninger til (barnet)/ forældre/ de fagprofessionelle:

- At både forældre og fagprofessionelle deler den viden, der er om barnet, således at der i overgangen kan tages højde for barnets individuelle behov.
- At de voksne omkring barnet skaber en forudsigelighed og sætter rammerne, hvor barnet kan vokse i de nye omgivelser i sit eget tempo.
- At forældrene har kendskab til det nye dagtilbud og hvilken forandring, det er for barnet.
- At forældre og de fagprofessionelle afholder et overleveringsmøde inden overgangen til børnehaven.

Inddragelse af lokalsamfundet

Inddragelse af lokalsamfundet:

De fleste børn er i dagpleje i deres eget lokalområde. Dagplejer og børn mødes en gang om ugen med 2-4 andre dagplejere og deres børn for at være sammen i legestue. Legestuen foregår i egne lokaler, det kan eks. være spejderlokaler, idrætsforeninger, daginstitutioner, Kvarterhuset o. lign. i nærområderne.

Dagplejeren er opmærksom på, at forberede børnene, når de skal på tur. Turene er ofte ud i nærmiljøet, hvor der udforskes skov, stier, bondegårdsbesøg, vandløb og nærliggende legepladser. Hvis børnegruppen tillader (aldersmæssigt), er der mulighed for at bruge tilbud i Kolding eks. Kolding bibliotek, Nicolai for børn, Geografisk have, Kolding hus m.fl. Dagplejen er flere gange blevet inviteret med i planlægningen, hvis en legeplads i nærområdet skal renoveres.

Ved juletid bliver dagplejen inviteret til børnegudstjeneste i den tilhørende kirke, hvilke er en hyggelig tradition. I nogle områder er der også samarbejde med den lokale daginstitution og/eller plejehjem/center, hvor dagplejer og børn kommer på besøg og gør brug af de muligheder der er, på det pågældende sted, eller får mulighed for at deltage i et socialt arrangement sammen med større børn eller ældre mennesker.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Børnemiljø:

I dagplejen arbejder vi ud fra de 3 følgende børnemiljøområder:

Det fysiske børnemiljø:

Er kendetegnet ved de fysiske rammer ude og inde. Det centrale i det fysiske børnemiljø er, at det er udviklende, sundhedsmæssigt og sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

- Sikkerhed
- Udfordrende i forhold til udvikling og læring
- Plads- og lysforhold
- Hensigtsmæssig indretning
- Hygiejne
- Musik/lyde/støj

Det psykiske børnemiljø:

Omhandler hvordan relationen er mellem børn-børn og voksen-børn samt at få skabt god trivsel for alle.

- Anerkendende tilgang
- God omgangstone
- Forudsigelighed
- Tydelighed
- Rummelighed – give plads til det enkelte barns forskellige reaktioner/mestringstrategier
- Tage udgangspunkt i det enkelte barns og i børnegruppens behov
- Skabe rammer for nærvær og venskab
- Stille rimelige krav til det enkelte barn og til hele børnegruppen om udvikling
- Fremhæve barnets ressourcer og kompetencer
- Give barnet og børnegruppen succesoplevelser ved at inddrage

Det æstetiske børnemiljø:

Opleves i samspillet imellem omgivelserne og børnenes sanser. Børnenes oplevelser af læringsmiljøet skal være inspirerende, motiverende, udfordrende og behagelige.

- Lys
- Farver
- Former
- Billeder
- Plads
- Temperatur
- Oprydning
- Stemning
- Kultur
- Ro
- Forskellige sansematerialer
- Udsmykning
- Musik

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

I dagplejen understøtter vi den alsidige personlige udvikling:

- I den pædagogiske praksis og i børnemiljøet, danner dagplejeren gode relationer til barnet gennem anerkendelse og respekt.
- Dagplejeren understøtter barnets personlige udvikling ved, at vise barnet positive følelser og ved at sætte ord på barnets følelser og handlinger.
- Dagplejeren er bevidst om at justere sig i forhold til barnet og følge barnets initiativ/spor.

- Dagplejeren støtter barnet i dets bestræbelser på at udtrykke egne grænser, så det finder en naturlig balance i at sige til og fra.
- Dagplejeren giver alle børn mulighed for forskellige oplevelser og udfordringer, og lader det enkelte barn eksperimentere.
- Dagplejeren tager ansvar for at skabe det bedst mulige samspil for trivsel, udvikling og læring.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

I dagplejen understøtter vi den sociale udvikling:

- Barnet kan mærke at det er en del af et fællesskab.
- I den pædagogiske praksis og i børnemiljøet er barnet en naturlig og aktiv del af et fællesskab.
- Gennem relationer skaber barnet konkrete erfaringer om sig selv, om andre og om verden.
- Dagplejeren understøtter barnet i at tage hensyn til andre, vente på tur og at deles om tingene.
- Dagplejeren tager udgangspunkt i det enkelte barns nærmeste udviklingszone i forhold til at skabe nære relationer og knytte og fastholde venskaber.
- Dagplejeren er rollemodel og viser anerkendelse og respekt både for børn og voksne.
- Dagplejeren tager ansvar for at skabe en inkluderende pædagogisk praksis, så alle børn føler sig som en betydningsfuld del af fællesskabet.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

I dagplejen understøtter vi den sproglige udvikling ved:

- Sprog og kommunikation er forudsætningen for at udtrykke sig og kommunikere med andre. Sprog og kommunikation skaber kontakt, og barnets evne til at anvende nuancerne i sproget og kommunikationen, støtter og fremmer både barnets selvforståelse og forståelse for omverden.
- I den pædagogiske praksis og i børnemiljøet er dagplejeren bevidst om, hvordan det enkelte barns sprogudvikling understøttes, således at barnet oplever glæde ved at kunne kommunikere og bruge sproget i samspil med andre.
- Dagplejeren motiverer og støtter barnets sproglige udvikling ved at vise barnet interesse for at forstå, hvad det udtrykker med krop og med ord.
- Dagplejeren giver barnet tid til at udtrykke sig, og tid til at lege med sproget ved at være nærværende og lyttende og lade barnet tale færdigt.
- Dagplejeren taler med børnene om hverdagens oplevelser og gøremål, idet der lægges vægt på dialog og samtale i relationen.

- Dagplejeren understøtter barnets sprog og barnets oplevelse af at blive forstået, ved at sætte ord på egne og barnets handlinger og udtryk.
- Dagplejeren tager ansvar for at anvende forskellige pædagogiske redskaber som bøger, spil, fortælling, rim og remser, musik og sang.

Sprogvurdering i dagplejen:

Dagplejen skal 3 gange om året (januar, maj og oktober) sprogvurdere det enkelte barns sproglige og kommunikative udvikling. Dagplejer og dagplejekonsulenten vurderer i samarbejde det enkelte barn ud fra dagplejens sprog-materiale. Børnene kan kategoriseres inden for den generelle-, fokuseret- eller særlige sprogindsats.

Generel sprogindsats

Ved den generelle sprogindsats er der fokus på baby-børnetegn, dialogisk læsning og understøttende sprogstrategier, som er dagplejens 3 indsatsområder ift. sprog og kommunikation. Dagplejen har ud fra "sprogpakken" udarbejdet eget sprogmateriale som danner grundlag for den generelle sprogindsats i den pædagogiske praksis.

I tilfælde af, at der skal iværksættes en fokuseret sprogindsats eller en særlig sprogindsats tages der udgangspunkt i følgende:

Fokuseret sprogindsats

Når der er vurderet behov for fokuseret sproglig indsats på et barn, udarbejder dagplejekonsulenten i samarbejde med dagplejeren en skriftlig handleplan.

Handleplanen indeholder en målrettet og struktureret sproglig indsats med en større dosis af de understøttende sprogstrategier, hvor der tages udgangspunkt i barnets kompetencer. Barnets kompetencer kan tydeliggøres og vurderes ud fra et kompetencehjul eller ud fra objektive iagttagelser.

Dagplejekonsulenten råder, vejleder og følger op på forløbet omkring den fokuserede sproglige indsats. Dagplejekonsulenten kan også benytte sig af åben rådgivning med den tilknyttede tale/høre-konsulent.

Særlig sprogindsats

Når der er vurderet behov for en særlig indsats på et barn indstiller dagplejekonsulenten til PPR ved at sende et aktuelt kompetencehjul (udarbejdet i samarbejde med dagplejeren) og en beskrivelse af barnets kompetencer.

Dagplejekonsulenten er tovholder på den fremtidige særlige sprogindsats omkring barnet.

Forældreinddragelse

Forældrene informeres og inddrages som en naturlig del af et samarbejde om, at udarbejde en fælles sprogindsats for at støtte barnet bedst muligt i dagplejen og i barnets hjem. Dagplejer informerer løbende forældre om barnets trivsel og udvikling (herunder også sprogudvikling) i hverdagen. Dagplejer og dagplejekonsulent motiverer, inspirerer og vejleder barnets forældre til hvordan de i hverdagen kan være medvirkende til at understøtte barnets sproglige udvikling. I forbindelse med udarbejdelse af sprogvurdering/kompetencehjul på et barn, involveres barnets forældre altid og orienteres om handleplanens indhold og anbefalinger.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

I dagplejen understøtter vi arbejdet med krop, sanser og bevægelse:

Barnet har en fornemmelse af sin egen krop og viser interesse for at bruge den:

I den pædagogiske praksis og i børnemiljøet har dagplejeren fokus på barnets glæde ved at bevæge sig, og på dets stolthed ved at bruge kroppen aktivt og kreativt.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte:

At dagplejebørnene har mulighed for at erfare verden med deres krop og gennem deres krop. Dagplejeren udfordrer børnene fin- og grov motorisk ved, at planlægge og gennemføre forskellige aktiviteter og gøremål.

Stimulering af de tre motoriske grundsanser (den taktile sans, labyrint sansen og muskel-led sansen) i samarbejde med de øvrige sanser (lugte-, syns-, smags- og høre sansen).

Der planlægges aktiviteter der stimulerer og give muligheder for mange forskellige sanseoplevelser.

At barnet deltager i motoriske aktiviteter for at udvikle mestring af kropslige og sanselige indtryk, kunne forstå andre menneskers udtryk (gestik, mimik og kropslige). Dagplejeren er bevidst om, at give børnene optimale udfoldelsesmuligheder, så børnene lærer kroppen at kende. Dette gøres i fællesskaber og i samspil med de fysiske omgivelser ude og inde.

- Dagplejeren tilrettelægger dagens aktiviteter efter det enkelte barns søvnbehov.
- Dagplejeren lægger stor vægt på, at børnene får sund og varieret kost i dagplejen.
- Dagplejeren er opmærksom på den daglige hygiejne, og lader børnene få gode vaner, så tidlig som muligt.

Eks. på aktiviteter hvor børnene bruger deres krop, sanser og bevægelser:

- Børnene lærer at kravle op og ned ad stigen til barnevogn og pusleplads, samt op på og ned af højstolen.
- Børnene lærer at blive selvhjulpne (spiser og drikker selv, tage tøj og sko af og på).
- Børnene laver fagter til forskellige børnesange.
- Børnene laver motorik og danser i dagplejehjemmet og i legestuen (i legestuerne har dagplejen mange og spændende motorik redskaber).
- Børnene færdes ude og inde på forskelligt underlag.
- Børnene præsenteres for forskellige madvarer.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspejlet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

I dagplejen understøtter vi natur, ude liv og science:

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, kropslig, social og en kognitiv dimension.

Barnet får kendskab til naturen og de skiftende årstider.

I den pædagogiske praksis og i børnemiljøet lægger dagplejerne vægt på, at børnene får udenørsoplevelser i hverdagen, f.eks.:

- I haven, hvor der er rig mulighed for at sanse, udforske, dyrke, lege og eksperimentere.
- Når dagplejeren lærer børnene, at færdes i naturen med respekt for dyr og planter.
- Når børnene oplever og lærer om de skiftende årstider, ved at dagplejeren tilrettelægger aktiviteter.
- Når dagplejeren sørger for, at børnene lærer lokalområdets fysiske udfoldelsesmuligheder at kende, såsom legepladser, skov, sandkassen m.m.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

I dagplejen understøtter vi kultur, æstetik og fællesskab:

- Kultur er en skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser.
- Læringsmiljøet skal sikre at barnet får kendskab til danske normer og traditioner.
- I den pædagogiske praksis og i børnemiljøet lægger dagplejere vægt på, at børnene møder aktive voksne, der kan inspirere børnene i forskellige kulturelle retninger.
- Dagplejerne er opmærksomme på at anvende hinandens forskellige kompetencer og ressourcer i det didaktiske arbejde i fællesskabet med børnene.
- For at skabe en tryk og forudsigelig hverdag for børn og familier, er dagplejeren bevidst om, hvad normer og traditioner som f.eks. ritualer ved ankomst og afsked, skikke omkring måltider, årets højtider og årets gang, betyder.

- Gennem æstetiske og meningsfulde læreprocesser inspirerer dagplejeren børnene til at udtrykke sig kreativt og fantasifuldt. Dagplejeren skaber designprocesser sammen med børnene, hvor de f.eks. tegner/maler, læser bøger/historier, hører og spiller musik/lyde, synger og danser m.m.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Dagplejens evalueringss kultur:

Formål:

En evalueringsskultur handler om at arbejde systematisk med evaluering af den pædagogiske praksis. Det er en læreproces, hvor man bliver klogere på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø virker på børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvordan hænger evalueringen sammen med den styrkede læreplan. Hvordan organiserer vi evaluering, så personalet har mulighed for at fordybe sig?

En evaluering består af 3 elementer:

Dokumentation:

Hvordan og i hvilke situationer vil vi dokumentere, så vi opfylder målet? Hvordan sikre vi at det pædagogiske læringsmiljø og hvordan sikre vi at børnene får læring?

Analyse:

Hvad viser dokumentationen om hvad der sker? Hvordan oplever børnene situationen?

Ny praksis:

Hvad vil vi gøre anderledes på baggrund af vores nye viden?

Fire gange årligt skal dagplejere lave en evaluering ud fra på en aktivitet ud fra den nye styrkede læreplan.

Han/hun skal udvælge én af de fire evalueringer, som tages med til aftenmødet, som ligger i sep./okt. hvert år, hvor denne fremlægges for kollegaer og disse giver feedback (hvad er godt og hvad skal der øves).

Dagplejer skriver selv ned, hvad han/hun får af feedback. Dette skal sendes til dagplejekonsulentten inden nov./dec. hvor hun skal give dagplejer feedback og de skal sammen have en dialog om dagplejerens evaluering det pågældende år.

Der evalueres ud fra GLK modellen.

Gjort

Lært

Klogt at gøre

Facilitering af dokumentationskultur:

Tydeliggørelse af dokumentationen på Nem foto/ Aula – Børnegruppens trivsel og læring, det enkelte barns trivsel og læring og sammenhængen til læringsmiljøet.

Facilitering af evalueringskultur:

Evalueringen er rammesættende for en struktureret dialog om og analyse af den pædagogiske praksis, hvor målet er en justering af eller nye tiltag, som vil styrke det pædagogiske læringsmiljø og dermed børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

I dagplejen har vi nedsat en arbejdsgruppe bestående af ledelsesrepræsentanter, 2 dagplejekonsulenter samt dagplejens 2 tillidsrepræsentanter, som mødes 4 gange årligt, hvor målet er en justering af eller nye tiltag i forhold til den pædagogiske læreplan.